

2024/2218

4.9.2024

DECYZJA RADY (UE) 2024/2218

z dnia 28 sierpnia 2024 r.

w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji ramowej Rady Europy w sprawie sztucznej inteligencji, praw człowieka, demokracji i praworządności

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114, w związku z art. 218 ust. 5,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Decyzją (UE) 2022/2349 ⁽¹⁾ Rada upoważniła Komisję do podjęcia w imieniu Unii negocjacji dotyczących konwencji Rady Europy w sprawie sztucznej inteligencji, praw człowieka, demokracji i praworządności. W dniu 17 maja 2024 r. negocjacje zakończyły się pomyślnie parafowaniem tekstu Konwencji ramowej Rady Europy w sprawie sztucznej inteligencji, praw człowieka, demokracji i praworządności (zwanej dalej „Konwencją”) i jej przyjęciem przez Komitet Ministrów Rady Europy.
- (2) Konwencja ustanawia ogólne zasady i zobowiązania, których strony Konwencji powinny przestrzegać w celu zapewnienia ochrony praw człowieka, demokracji i praworządności w odniesieniu do działań w ramach cyklu życia systemów sztucznej inteligencji.
- (3) W dniu 13 czerwca 2024 r. Parlament Europejski i Rada przyjęły, na podstawie art. 16 i 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 ⁽²⁾, zawierające zharmonizowane przepisy, generalnie oparte na pełnej harmonizacji, które regulują wprowadzanie do obrotu, oddawanie do użytku oraz wykorzystywanie systemów sztucznej inteligencji w Unii. Przepisy te stosuje się bezpośrednio w państwach członkowskich, chyba że rozporządzenie to wyraźnie stanowi inaczej. Konwencja ma być wykonywana w Unii wyłącznie poprzez rozporządzenie (UE) 2024/1689 oraz, w stosownych przypadkach, inne odpowiednie przepisy unijnego dorobku prawnego.
- (4) Działania w ramach cyklu życia systemów sztucznej inteligencji związane z ochroną interesów bezpieczeństwa narodowego są wyłączone z zakresu stosowania Konwencji. Rozporządzenie (UE) 2024/1689, które będzie głównym aktem prawnym Unii wykonującym Konwencję, wyłącza również ze swojego zakresu stosowania systemy sztucznej inteligencji wprowadzane do obrotu, oddawane do użytku lub wykorzystywane, ze zmianami lub bez zmian, wyłącznie do celów bezpieczeństwa narodowego, a także wyniki generowane przez AI wykorzystywane w Unii wyłącznie do takich celów, niezależnie od rodzaju podmiotu prowadzącego te działania. Ponadto, jak przewidziano w art. 4 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), bezpieczeństwo narodowe pozostaje w zakresie wyłącznej odpowiedzialności każdego państwa członkowskiego. W związku z tym stanowisko Unii, które ma zostać wyrażone na Konferencji Stron ustanowionej na podstawie Konwencji, powinno przestrzegać granic określonych powyżej. W szczególności Komisja powinna powstrzymać się na posiedzeniach Konferencji Stron od prowadzenia dyskusji lub zajmowania jakiegokolwiek stanowiska w odniesieniu do działań w ramach cyklu życia systemów sztucznej inteligencji związanych z ochroną interesów bezpieczeństwa narodowego.
- (5) Biorąc pod uwagę, że podmiotowy i przedmiotowy zakres stosowania Konwencji oraz jej przepisy materialne pokrywają się w dużym stopniu z rozporządzeniem (UE) 2024/1689, które jest uzupełnione przez inne odpowiednie przepisy unijnego dorobku prawnego, zawarcie Konwencji może mieć wpływ na wspólne przepisy

⁽¹⁾ Decyzja Rady (UE) 2022/2349 z dnia 21 listopada 2022 r. w sprawie upoważnienia do podjęcia w imieniu Unii Europejskiej negocjacji dotyczących konwencji Rady Europy w sprawie sztucznej inteligencji, praw człowieka, demokracji i praworządności (Dz. U. L 311 z 2.12.2022, s. 138).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. ustanawiające zharmonizowane przepisy dotyczące sztucznej inteligencji i zmieniające rozporządzenia (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektywy 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji) (Dz.U. L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>).

unijne lub zmieniać ich zakres stosowania w rozumieniu art. 3 ust. 2 TFUE. Takie inne odpowiednie przepisy dorobku prawnego Unii obejmują akty prawne mające na celu wykonywanie praw podstawowych zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, takie jak unijne przepisy dotyczące niedyskryminacji, w tym dyrektywy Rady 2000/43/WE⁽³⁾ i 2000/78/WE⁽⁴⁾; dorobek prawny Unii w zakresie ochrony danych osobowych, w tym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679⁽⁵⁾ i (UE) 2022/2065⁽⁶⁾ mające na celu zapewnienie bezpiecznego, przewidywalnego i budzącego zaufanie środowiska internetowego, w którym przestrzegane są prawa podstawowe, w tym prawo do wolności wypowiedzi oraz prawo do otrzymywania i przekazywania informacji; rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/900⁽⁷⁾; oraz przepisy dotyczące bezpieczeństwa produktów i przepisy dotyczące odpowiedzialności za produkty wadliwe, w tym dyrektywa Rady 85/374/EWG⁽⁸⁾. Unia posiada zatem wyłączną kompetencję zewnętrzną do podpisania Konwencji. W związku z czym jedynie Unia powinna stać się stroną Konwencji, z zastrzeżeniem jej zawarcia w późniejszym terminie.

- (6) Konferencja Stron będzie odgrywać istotną rolę w skutecznym wykonywaniu Konwencji, w tym poprzez formułowanie konkretnych zaleceń dotyczących jej interpretacji i stosowania. Konferencja Stron rozważy również ewentualne poprawki do Konwencji. Zgodnie z art. 218 ust. 9 TFUE Rada, na wniosek Komisji, powinna przyjąć decyzje ustalające stanowiska, które mają być zajęte w imieniu Unii w ramach Konferencji Stron, gdy organ ten ma przyjąć akty mające skutki prawne, w szczególności regulamin Konferencji Stron. Podczas negocjacji dotyczących regulaminu Konferencji Stron, który ma zostać przyjęty w drodze konsensusu w terminie 12 miesięcy od wejścia w życie Konwencji, Unia będzie dążyć do tego, aby zapewnić uzyskanie wyniku przyznającego jej 27 głosów, odzwierciedlającego liczbę jej państw członkowskich. W przypadku przyznania Unii 27 głosów Komisja, reprezentując Unię, powinna zapewnić wzmocnioną koordynację z państwami członkowskimi, aby przed Konferencją Stron wyrażać jednolite stanowiska i korzystać z przysługującego jej prawa głosu w imieniu Unii. Taka wzmocniona koordynacja ma szczególne znaczenie, biorąc pod uwagę fakt, że wszystkie państwa członkowskie są również członkami Rady Europy, a także biorąc pod uwagę szybko zmieniający się charakter sztucznej inteligencji oraz potrzebę posiadania spójnych globalnych ram w tej dziedzinie. W celu zapewnienia wzmocnionej koordynacji, Rada powinna uczestniczyć w formułowaniu wszelkich stanowisk, niezależnie od ich charakteru, w tym stanowisk na podstawie art. 16 ust. 1 TUE i art. 218 ust. 9 TFUE. Jeżeli Unia, pomimo wszelkich starań, nie będzie w stanie osiągnąć wyniku przyznającego jej 27 głosów, aby zapewnić Unii liczbę głosów odzwierciedlających jej wagę w Radzie Europy i umożliwiających jej odpowiednią obronę jej interesów, Komisja powinna zaproponować upoważnienie państw członkowskich, na podstawie art. 2 ust. 1 TFUE oraz przy pełnym poszanowaniu wyłącznej kompetencji Unii, do przystąpienia do Konwencji wraz z Unią.
- (7) Komisja zwróci się do każdego państwa członkowskiego o wysłanie po jednym przedstawicielu, który będzie towarzyszył Komisji w ramach delegacji Unii na posiedzenia Konferencji Stron. Należy przestrzegać zasady lojalnej współpracy.
- (8) W odniesieniu do wszelkich innych umów, które mogą zostać zawarte w przyszłości pod auspicjami Rady Europy lub na innych forach międzynarodowych, w tym w dziedzinie sztucznej inteligencji, a także zmiany odniesieniu do wszelkich poprawek do Konwencji, podział kompetencji zewnętrznych między Unią a państwami członkowskimi należy oceniać w świetle szczególnych cech każdego takiego instrumentu. Niezwykle ważne jest, aby Unia i jej państwa członkowskie mogły nadal odgrywać bezpośrednią i aktywną rolę w wyrażaniu głosu Unii i obronie jej interesów, w sposób spójny i skoordynowany, w pełni zgodny z Traktatami.
- (9) Zgodnie z Traktatami Komisja powinna zapewnić podpisanie Konwencji, z zastrzeżeniem jej zawarcia w późniejszym terminie,

⁽³⁾ Dyrektywa Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne (Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiająca ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, p. 1).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych) (Dz.U. L 277 z 27.10.2022, s. 1).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/900 z dnia 13 marca 2024 r. w sprawie przejrzystości i targetowania reklamy politycznej (Dz.U. L, 2024/900, 20.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj>).

⁽⁸⁾ Dyrektywa Rady z dnia 25 lipca 1985 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących odpowiedzialności za produkty wadliwe (Dz.U. L 210 z 7.8.1985, s. 29).

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Niniejszym upoważnia się do podpisania w imieniu Unii Konwencji ramowej Rady Europy w sprawie sztucznej inteligencji, praw człowieka, demokracji i praworządności (zwanej dalej „Konwencją”), z zastrzeżeniem jej zawarcia ⁽⁹⁾.

Artykuł 2

Komisja zapewnia podpisanie Konwencji, z zastrzeżeniem jej zawarcia.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem z dniem jej przyjęcia.

Sporządzono w Brukseli dnia 28 sierpnia 2024 r.

W imieniu Rady

Przewodniczący

BÓKA J.

⁽⁹⁾ Tekst Konwencji zostanie opublikowany wraz z decyzją w sprawie jej zawarcia.